

L'ESCUMA DE LES LLETRES

LLUÍS A. BAULENAS

El Brasil es dóna a conèixer literàriament

ELS UNS LA BALLEM (LA SAMBA)

El Brasil vol que el món sàpiga que hi ha alguna cosa literària més a part de les supervendes de Paulo Coelho. Creix l'interès internacional per la literatura brasilera, amb la presència del Brasil com a convidat de moltes fires (sobretot Frankfurt 2013). Per primera vegada, la prestigiosa revista literària anglesa *Granta* s'interessa pels joves escriptors brasilers... Mentre que a Europa i als Estats Units s'observa una voluntat d'omplir el buit editorial de literatura brasilera i normalitzar la situació, a casa nostra gairebé no ens n'adonem. En llengua castellana molt sovint són editorials d'Amèrica Llatina les que els publiquen. A Espanya, antigament els publicava Alianza Editorial, però avui els seus llibres gairebé no estan disponibles. Amb prou feines podríem assenyalar l'interès d'Alfaguara o Siruela. Han estat editorials petites i independents com ara Raig Verd i Libros del Asteroide que han aprofitat l'empenta del govern brasiler (ho estan subvencionant tot) per publicar autors d'aquest país. En català, aquesta tardor, l'editorial Lapislàtzuli ha publicat *La mort i la mort d'en Quincas Bram d'Aigua*, de Jorge Amado (1912-2001), amb motiu dels 100 anys del naixement del gran autor brasiler. No deixin de tastar la que és considerada la millor novel·la curta de la literatura brasilera. Aquesta és la primera traducció al català d'aquesta obra. Recordem que Amado és un autor de talla universal. Per entendre'ns, podríem comparar-lo a tots els nivells amb García Márquez. Arreu s'ha celebrat l'any Amado. No pas a Espanya, on el menyspreu cap al món lusòfon és tradicional. Tampoc gaire a casa nostra. Quina llàstima.

ELS ALTRES LA BALLEM (LA CONGA)

Parlant d'aniversaris, hem viscut la commemoració literària del centenari de Joan Sales, Pere Calders i Avel·lí Artís Gener, *Tísner*. La munició d'actes organitzats per la Generalitat a través del comissariat corresponent, tots ells molt interessants, oberts a múltiples disciplines, no han pogut evitar el que succeeix tot sovint: la manca d'empatia dels grans mitjans públics i polítics. Això impedeix que no es tregui tot el rendiment d'aquestes celebracions. El comissariat encarregat de l'esmentat any literari ha fet molt bona feina, fins i tot ha donat a conèixer, simplement, planerament, l'existència d'aquests tres escriptors, tan

El Brasil està de moda, però no la seva literatura. El món de la indústria del llibre, tant a Europa com a Amèrica, assisteix a l'ofensiva oficial de les autoritats brasileres perquè això deixi de ser així

COINCIDENT AMB EL CENTENARI DE JORGE AMADO, LA PETITA EDITORIAL LAPISLÀTZULI ACABA DE PUBLICAR UNA DE LES MILLORS NOVEL·LES CURTES DE L'ESCRITOR BRASILER. GETTY

patriotes com grans literats. Tanmateix, no han arribat els actes populars de gran ressò. Per posar-ne uns quants exemples, s'hauria d'haver fet un remuntatge d'*Antaviana* i s'hauria hagut de dur per tot Catalunya. La televisió pública catalana hauria hagut d'encarregar una *TV movie* a partir d'una novel·la de Calders o Tísner. I no cal dir-ho, hauríem hagut de gaudir d'un film basat en *Incerta glòria* (per sort, Massa d'Or, la productora de *Pa negre*, en té els drets i ja n'està començant el procés de producció). Ni tan sols es va aprofitar el magnífic espectacle *Invasió subtil i altres contes*, produït i estrenat enguany per la gent de l'Almeria Teatre. Tampoc hi ha hagut cap esclat de recuperació bibliogràfica dels autors. Sort del retrobament amb la versió radiofònica d'Oleguer Sarsanedas que es va fer el 1987 i que Catalunya Ràdio ha tornat a oferir. No podem tenir independència si no som capaços de sentir i promocionar els nostres autors al nivell del gran públic. Estem a punt d'entrar en l'any Espriu. Desitgem el millor. Si més no, els 30 anys de la mort de Rodoreda es veuran reconeguts l'any vinent amb l'estrena d'una *TV movie* de Ventura Pons coproduïda amb TV3.

EL LLIBRE QUE SE'N VA

Els editors sovint carreguen massa expectatives sobre el disseny de la portada del llibre. Afirment, seriosos, que una coberta o una altra pot fer perdre o guanyar vendes. Potser tenen raó. Pregunti-s'ho vostè, amic lector, sincerament: ¿ha deixat de comprar mai un llibre per culpa de la coberta? En qualsevol cas, això és cosa del llibre que se'n va, que podia optar per afegir un plus artístic a l'objecte mateix, tal com hem remarcat aquests darrers dissabtes. El llibre que ve, el dels lectors digitals, demana una altra predisposició. Una usuària habitual d'aquests suports de lectura, interrogada sobre el particular, va afirmar que s'enfrontava a la lectura digital com quan anava al teatre. El teatre, la sala, sempre era la mateixa. El contingut, lògicament, variava amb cada muntatge escènic. Amb la lectura digital, igual: el *teatre*, l'embolcall, sempre és el mateix. A canvi, potser et concentres més en el contingut, no et distreus amb elements exògens com ara la coberta. Grans reflexions enmig del tràfic supersònic de la modernitat i que, quan a casa nostra tot just estem comprenent què és el lector digital, resulta que ja el declaren obsolet a favor del rendiment superior de les *tablets*. ♦♦